

Pacient netoleruje EN
- aký postup zvolím ?

Peter Sklienka
KARIM FN Ostrava

Pacient netoleruje EN ...

...tak zhodnotím nutričné riziko a v indikovanom prípade zahájim parenterálnu nutričnú podporu

Pacient netoleruje EN ...

...tak zhodnotím nutričné riziko a v indikovanom prípade zahájim parenterálnu nutričnú podporu

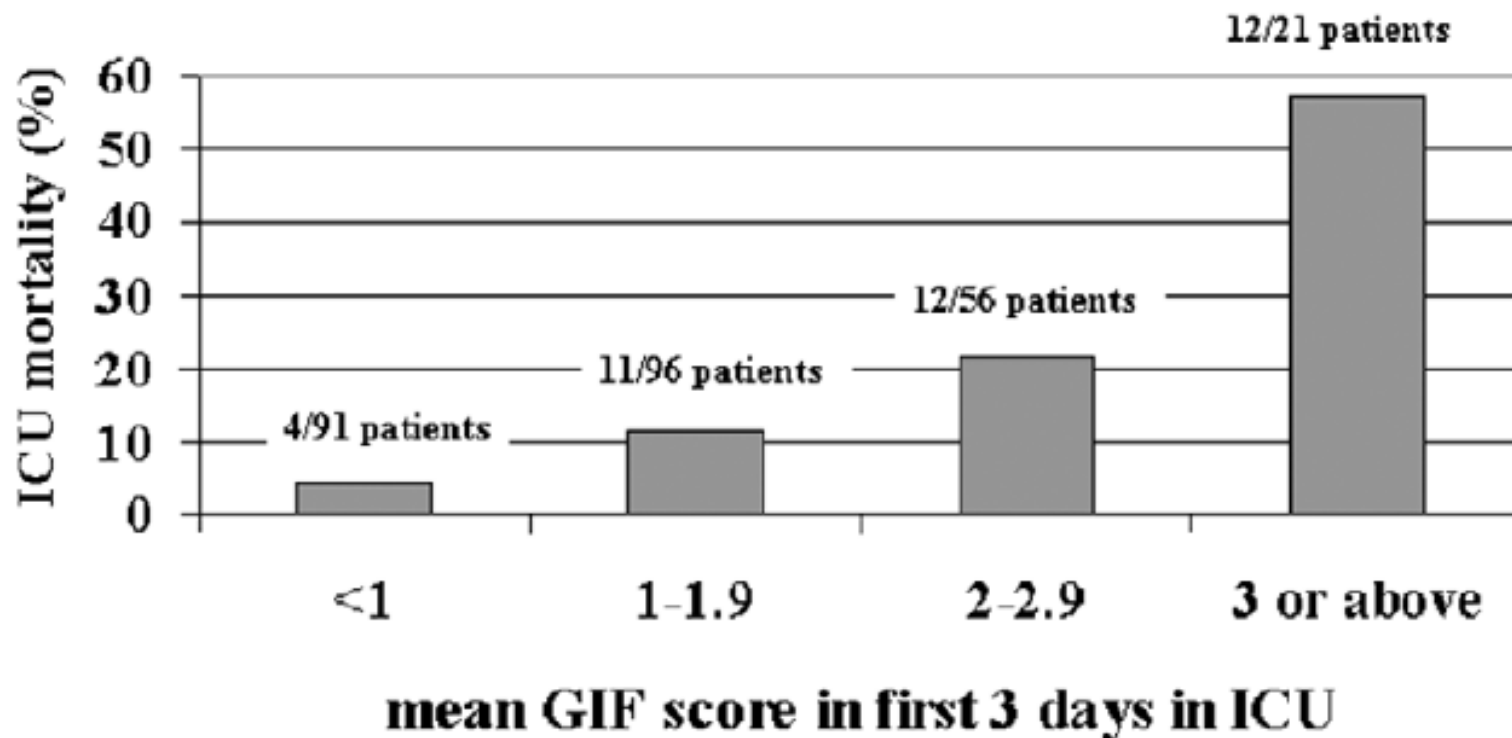
JE TO SPRÁVNE ?!?

...asi nie:

1. Intolerancia EN je symptóm dysfunkcie GIT = závažného orgánového postihnutia
2. Bludný kruh „gut disuse“

Gastrointestinal Failure score in critically ill patients: a prospective observational study

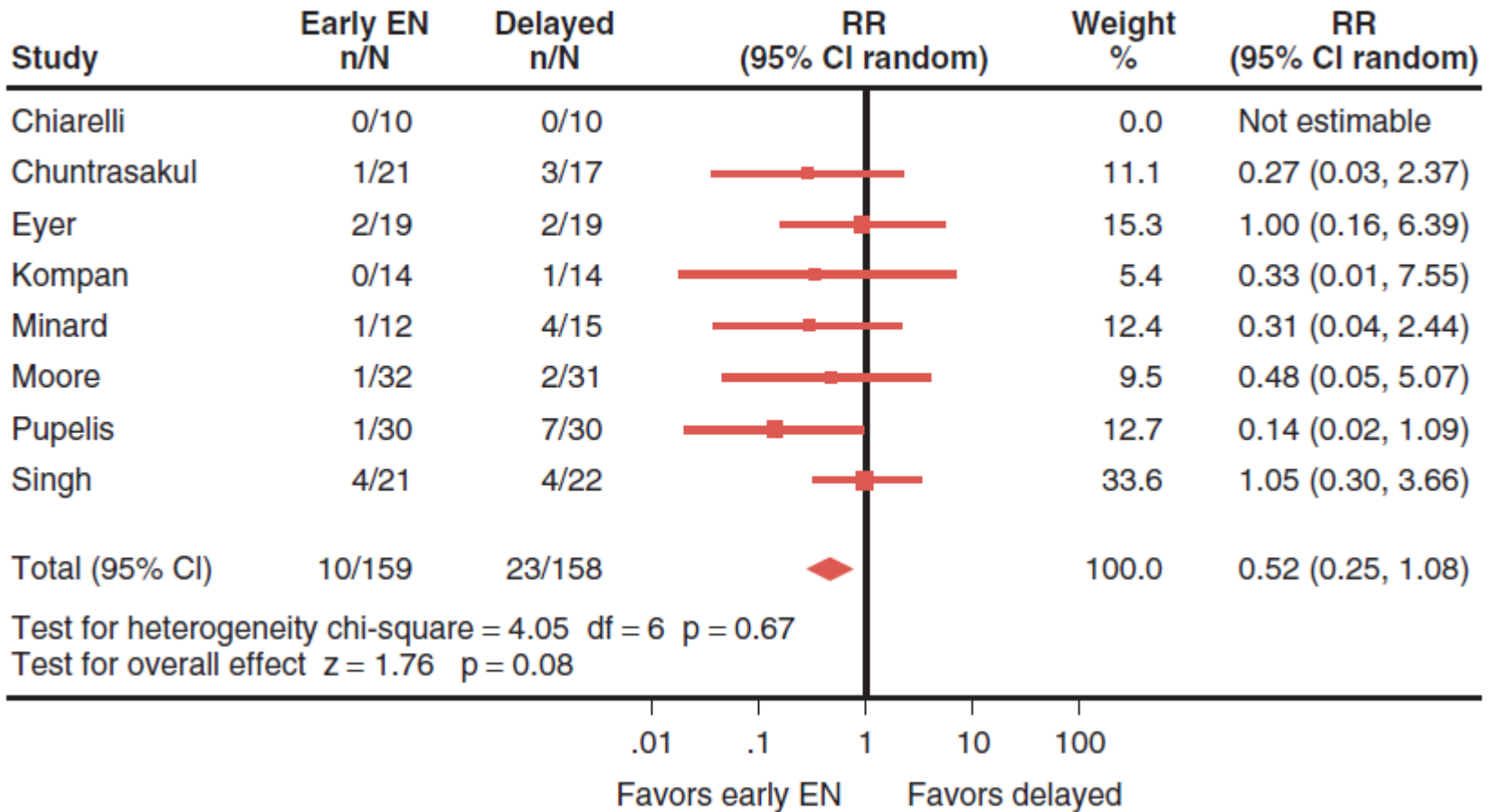
Reintam A, Crit Care 2008

„Gut disuse“

- úbytok hmoty klkov
- znížená aktivita enzýmov kefkového lemu
- znížená sekrécia žľčových kyselín
- znížená sekrécia slizničného IgA
- prerastanie patogénnej flóry
- zmena virulencie a patogenity komenzálov
- porucha fce „tight junction“- translokácia
- porucha funkcie GALT
 - dysregulácia systémovej pro- a antiinflatórnej rovnováhy

Comparison: 01 early EN vs delayed nutrient intake
 Outcome: 01 Mortality

ESPEN Guidelines on Enteral Nutrition: Intensive care

Summary of statements: Intensive care

Subject	Recommendations	Grade ⁶⁹
Indications	All patients who are not expected to be on a full oral diet within 3 days should receive enteral nutrition (EN).	C
Application	There are no data showing improvement in relevant outcome parameters using early EN in critically ill patients. Nevertheless, the expert committee recommends that haemodynamically stable critically ill patients who have a functioning gastrointestinal tract should be fed early (< 24 h) using an appropriate amount of feed.	C

Nutričná podpora v praxi

Zásadné problémy:

1. EN nie je indikovaná pacientom ktorí nemajú žiadne kontraindikácie EN
 - cca 85% pacientov na ICU má predpoklady byť efektívne živených enterálnou cestou
 - EN nie je podávaná predovšetkým pacientom v závažnom stave (Elke G, Crit Care Med 2008)
 - Najväčší benefit EN je zrejmý práve u pacientov v závažnom stave – UPV, katecholamíny (Artinian V, Chest 2006; Khalid I, Am J Crit Care 2010)

Nutričná podpora v praxi

Zásadné problémy:

1. EN nie je indikovaná pacientom ktorí nemajú žiadne kontraindikácie EN
2. Podávané množstvo EN je menšie než predpísané
3. EN nie je tolerovaná

Dysmotilita GIT - epidemiológia

Jedna z najčastejších komplikácií kriticky chorých
Incidencia udávaná 50-80% (!)

Variabilita klinických príznakov:

- vysoké GRV – 30 – 60% pacientov na ICU
- nausea, zvracanie – 30 – 50%
- regurgitácia – 40 – 60%
- črevná distenzia
- vzostup IAP
- bolesti brucha
- obstipácia/diarrhea

Predisponujúce faktory

1. Chronické komorbidity: diabetes mellitus, neuropatie, m.Parkinson, hypothyreóza, kolagenózy, funkčné gastrointestinálne poruchy. Abuzus nikotínu, alkoholu
2. Aktuálna diagnóza: TBI, poranenia miechy, retroperitoneálne procesy, operácie GIT, operácie hrudnej a abdominálnej aorty, pankreatitída, peritonitída, sepsa/septický šok

Predisponujúce faktory

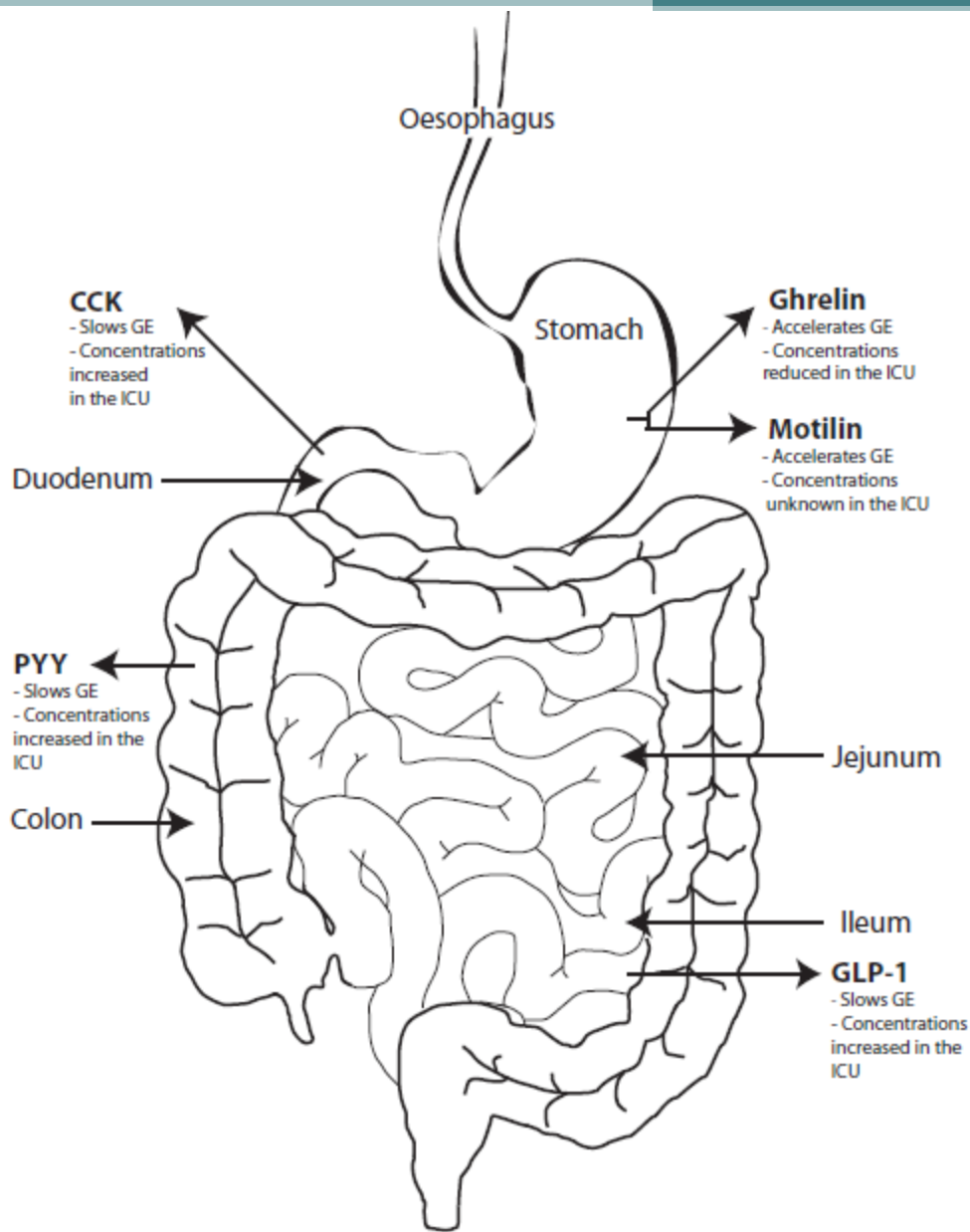
3. Farmaká – katecholamíny, opioidy, barbituráty, α -2 agonisti, NSAID TCA, antiparkinsonika, anticholinergné, antihistaminika, *vláknina*
4. Aktuálny klin.stav a efekty terapeutických intervencií – iónové dysbalancie (hypokalémia, hypomagnezémia), hyperhydratácia, nízky srdcový výdaj, parametre UPV, nadmerná sedácia, stres, bolesť, sympatikotonia

Patofyziológia

Základné fyziologické premisy:

Žalúdok je rezervoár, vyprázdňovanie je postupné (1-4kcal/min), regulované spätnou väzbou z duodena a tenkého čreva

Motilita gastrointestinálneho traktu je vo svojej podstate segmentálna a činnosť jednotlivých úsekov je koordinovaná lokálnymi reflexnými, humorálnymi a endokrinnými mechanizmami

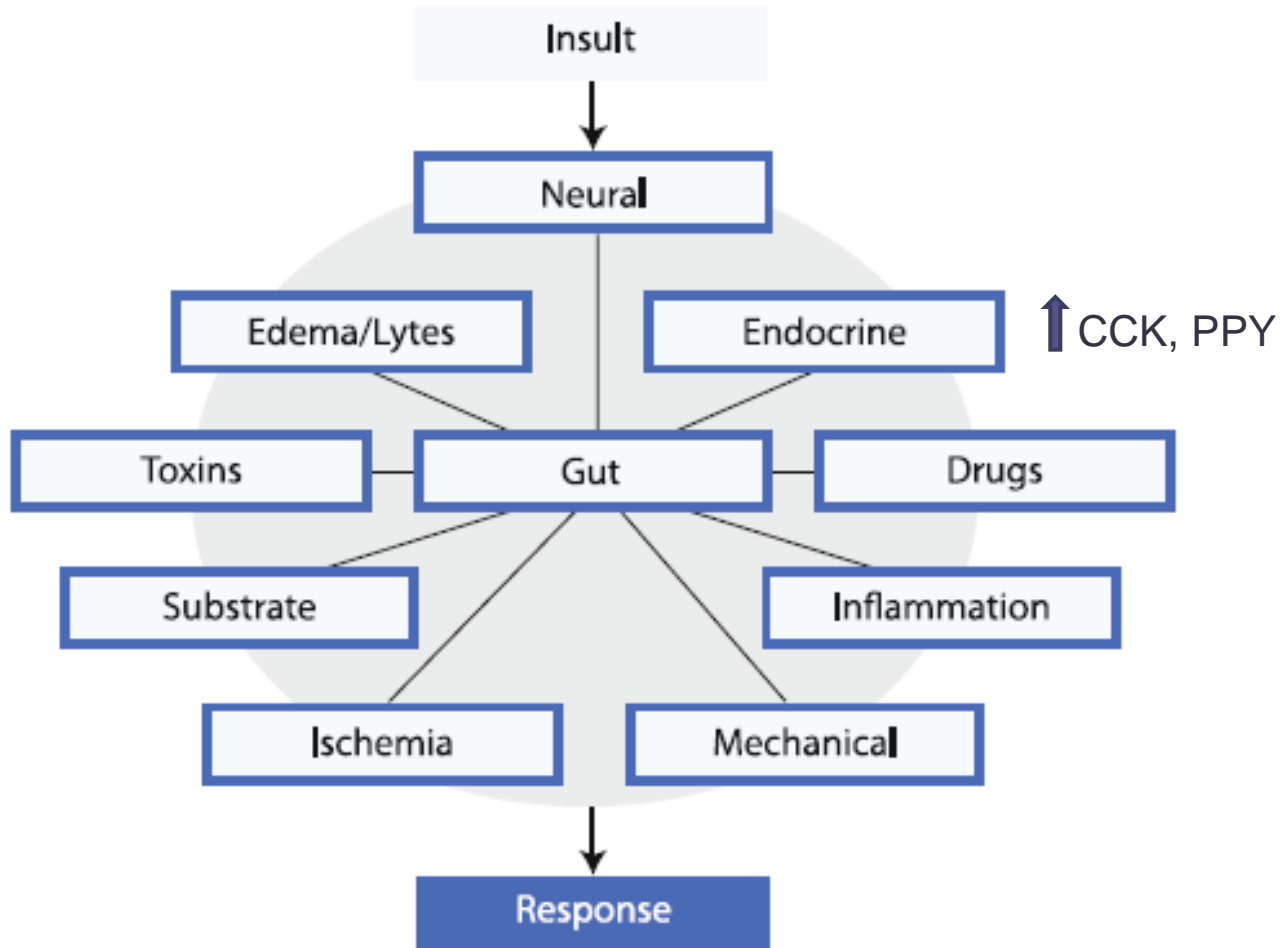

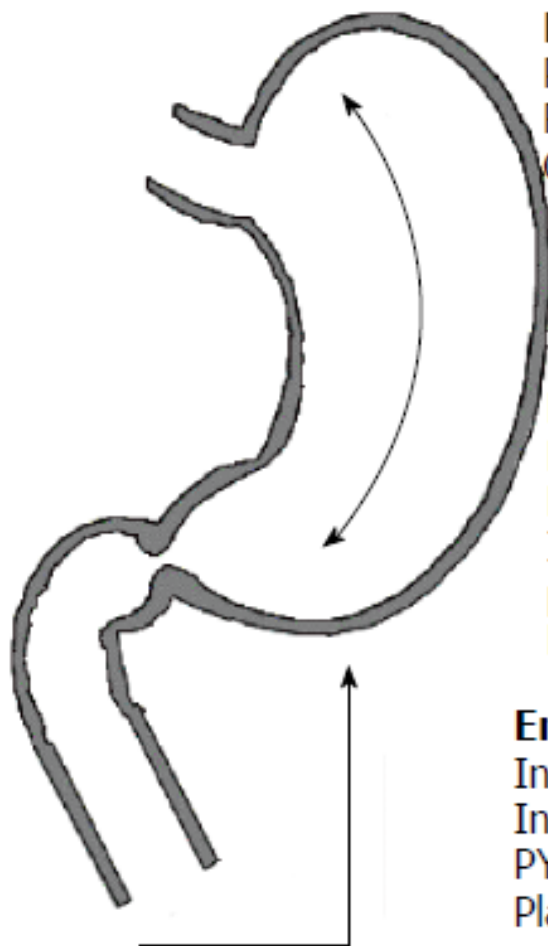
Patofyziológia

Základné fyziologické premisy:

Autonómny nervový systém je centrálnou zložkou regulácie funkcie GIT a jej koordinácie s ostatnými orgánmi

Pre správnu činnosť GIT je esenciálne nutné dostatočné prekrvenie, oxygenácia, parametre vnútorného prostredia a stimulácia k činnosti

Proximal stomach

Prolonged fundal relaxation
Reduce fundic contractions
Greater proximal meal retention

Lack of fundo-antral motor integration

Distal stomach and duodenum

Persistent MMC during fasting
Reduce antral contractions
Increased isolated pyloric contractions and pyloric tone
Disorganised duodenal contractions

Entero-gastric feedback hormones

Increased fasting plasma CCK and PYY levels
Increased nutrient-stimulated plasma CCK and PYY levels
Plasma CCK and PYY inversely correlated with rate of gastric emptying

Healthy subject

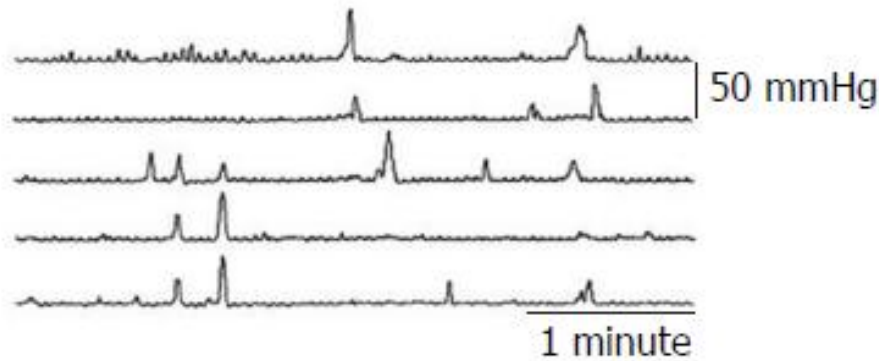
Antrum 1

Antrum 2

Pytorus

Duodenum 1

Duodenum 2

ICU Patient

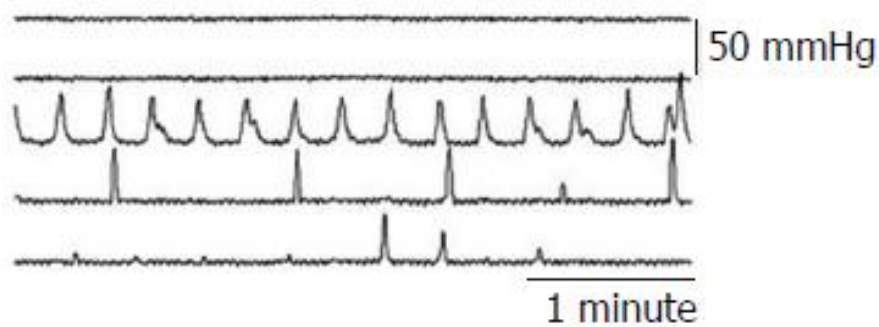
Antrum 1

Antrum 2

Pytorus

Duodenum 1

Duodenum 2

Dysmotilita GIT - následky

Prerušenie a nepodávanie EN – bludný kruh „gut disuse“

Aspiračné pneumónie

Malnutrícia

Predĺženie doby UPV, ICU-LOS, LOS

Náklady vyplývajúce z GIT dysfunkcie:

> 1 mld USD/rok (USA)

Monitorovanie GIT

Markery (citrulín, I-FIBP), funkčné testy, elektrofyzilogické vyšetrenie a zobrazovacie metódy – využívané de facto výhradne v experimentálnych podmienkach

...založené na klinických príznakoch:

- zvracanie, príznaky aspirácie
- peristaltické fenomény
- IAP, príznaky distenzie
- GRV (gastric residual volumes)

Gastrické reziduálne objemy

„zlatý štandard“ monitoringu GIT (ASPEN, ESICM)

ALE:

- limitovaná korelácia s aspiračnou pneumóniou (vplyv polohy, sedácie)
- nízka korelácia s motilitou a vyprázdňovaním žalúdka
- ovplyvnené priemerom sondy, typom striekačky, polohou sondy, sestrou...

Gastrické reziduálne objemy

V klin.štúdiách postupne verifikovaná bezpečnosť vyšších referenčných hodnot GRV pre prerušenie/zníženie EN

„kacírské práce“ - vypustenie monitoringu GRV

- bez dopadu na mortalitu, pneumónie, LOS...
- v skupine bez monitorovanie GRV skoršie dosiahnutie nutričných cieľov

(Poulard F, JPEN 2008)

(Reignier J, JAMA 2013)

Gastrické reziduálne objemy

- ASPEN 2009 : neprerušovať EN pri GRV < 500ml a absencii iných známkov intolerancie
- ESICM 2012: jednotlivé GRV > 200ml (alebo > 1000ml/24h) vyžaduje dokladné zhodnotenie stavu
- ale prerušenie EN výhradne na základe GRV 200-500ml nie je doporučené
- „nie sú validne vedecké dokazy ani fyziologický podklad pre definovanie presných hraníc pre vysoké GRV“
- „sposob merania GRV nie je štandardizovaný ani validovaný“

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 1: Prevencia

- správna indikácia – včasné zahájenie (ak nie sú kontraindikácie)

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 1: Prevencia

- správna indikácia – včasné zahájenie (ak nie sú kontraindikácie)
- správna prax – protokoly podávania
včasnejšie zahájenie EN, vyššie dávky EN
efekt na klinické parametre outcome variabilný

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 2: iníciaľne „diétny režim“

- trofická dávka, pozvolné navyšovanie pri tolerancii
- oligomérne prípravky ? (CAVE insuficiencia exokrinných funkcií pankreasu u kriticky chorých); pri tolerancii prechod na štandardné formule

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 3: spôsob podávania, monitorovanie

- gastrická vs postpylorická
- bolusové vs kontinuálne
- monitorovanie – GRV ?!?

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 4: je tu intolerancia:

- **hľadaj príčinu !!!!!**
- technické aspekty – poloha sondy, aplikácia...
- klinický stav pacienta – známky sepse, hemodynamická kompromitácia, parametre UPV, tekutinová bilancia, vnútorné prostredie, sedácia, stres/bolesť, intraabdominálna patológia (IAP!)...

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 5: je tu intolerancia, obvyklí podozriví vylúčení

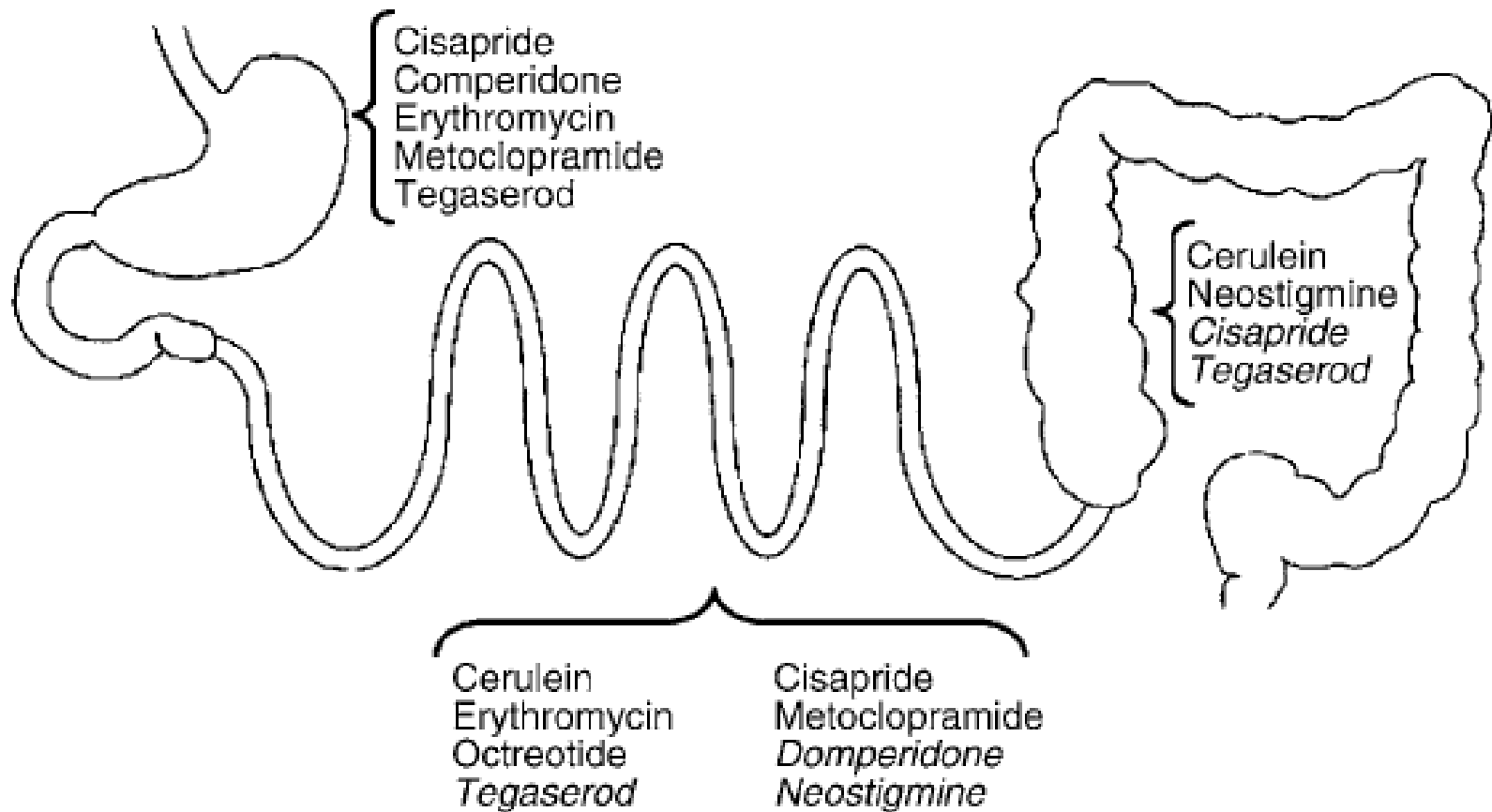
- prerušenie/zníženie EN pri jednorazovom GRV > 500ml a/alebo opakovane > 250ml a/alebo > 1000ml 24h (?)
- pri opakovane vyšších GRV indikovaná farmakologická podpora

Farmakologická podpora

Indikovaná v prípade pretrvávajúcej intolerancie EN (bez striktnej definície dle ASPEN, ESPEN i ESICM)

Podľa mechanizmu účinku:

- Antagonisti dopaminu – metoklopramid, domperidon
- Agonisti motilinu – erytromycin
- Antagonisti opiátových receptorov – naloxon, alvimopan
- Antagonisti CCK receptorov
- Agonisti ghrelinu
- Cholinergné - neostigmin

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 5: je tu intolerancia, obvyklí podozriví vylúčení

- prerušenie/zníženie EN pri GRV > 500ml (?)
- pri opakovane vyšších GRV indikovaná farmakologická podpora
- ak je farmakologická podpora neefektívna, zvaž zavedenie jejunálnej sondy

Pacient netoleruje EN – čo ďalej?

Krok 6: je tu intolerancia, obvyklí podozriví vylúčení, a nič nefunguje

- „alternatívne“ postupy:
- epidurálna blokáda – Th5-L2, bez opiátov
- nikotínové náplaste u nikotínistov
- *akupunktúra (ESICM)*
- v indikovaných prípadoch včasné zahájenie parenterálnej nutričnej podpory

Zjednodušený protokol aplikácie EN

Factor	Strategy
Head-of-bed positioning	30 ^o -45 ^o or reverse Trendelenberg positioning ^{17,19}
Gastric residual volume	Assess every 4 hours If >500 mL, withhold feedings and assess tolerance ¹⁷
Prokinetic agents	Consider use after 2 episodes of gastric residual volume >250 mL ¹⁷
Postpyloric access	Consider if gastric feeding intolerance displayed ¹⁷

CAVE – hľadaj príčinu intolerancie EN !!!

Enteral Nutrition in the Critically Ill: Myths and Misconceptions

Paul E. Marik, MD, FCCM, FCCP, ABPNS

Mýtus 1: Hladovanie a podvýživa sú „okay“

Mýtus 2: Parenterálna výživa je bezpečná

Mýtus 3: EN je kontraindikovaná pri aplikácii vazopresorov

Mýtus 4: Včasná EN nie je u pacientov na UPV dôležitá

Mýtus 5: EN je kontraindikovaná pri vysokých GRV

Mýtus 6: Postpylorická výživa redukuje riziko aspirácie

Mýtus 7: EN je kontraindikovaná pri absencii peristaltiky

Mýtus 8: EN je kontraindikovaná po GI chirurgii

Mýtus 9: EN je kontraindikovaná pri open abdomen

Mýtus 10: EN je kontraindikovaná pri pankreatitíde

Mýtus 11: pri aplikácii EN musí byť pacient v polohe 45st.

... de facto všetky mýty vyvrátené:

Mýtus 1: Hladovanie a podvýživa sú „okay“

Mýtus 2: Parenterálna výživa je bezpečná

Mýtus 3: EN je kontraindikovaná pri aplikácii vazopresorov

Mýtus 4: Včasná EN nie je u pacientov na UPV dôležitá

Mýtus 5: EN je kontraindikovaná pri vysokých GRV

Mýtus 6: Postpylorická výživa redukuje riziko aspirácie

Mýtus 7: EN je kontraindikovaná pri absencii peristaltiky

Mýtus 8: EN je kontraindikovaná po GI chirurgii

Mýtus 9: EN je kontraindikovaná pri open abdomen

Mýtus 10: EN je kontraindikovaná pri pankreatitíde

Mýtus 11: pri aplikácii EN musí byť pacient v polohe 45st.

Ďakujem za pozornosť